UUTISET

Ruuantuotannolla on väistämättä ympäristövaikutuksia, mutta kaikkien on silti syötävä. Ruuasta saa edelleen nauttia. **SUOMEN EKOLOGINEN JALANJÄLKI -OHJELMAN PÄÄLLIKKÖ JUSSI NIKULA, WWF**

PÄIVÄN PUNKTI

Wiinan kirous

Alkoholimainontaan suunnitellaan rajoituksia. Hallitus on luvannut esityksen vielä tämän vuoden aikana.

Kuten kaikki rajoitukset, tämäkin herättää tuntemuksia. Miksi kaikkea pitää säännellä? Miksei valistus riitä? Kyllä on ahdaskatseista.

Alkoholimainonnan rajoittamisessa ei ole kysymys sanan- tai ilmaisuvapaudesta. Se ei kohdistu yksilön oikeuksiin eikä velvollisuuksiin. Alkoholimainonnan rajojen säätelyssä on kysymys terveyspolitiikasta ja terveestä järjestä.

Jos viina olisi ongelmaton tuote, sitä ei tarvitsisi säännellä. Jokaisessa maassa kuitenkin tarvitaan alkoholipolitiikkaa. Ilman sääntelyä viinan kulutus ei ole missään vielä pysynyt kohtuudessa.

Liika on liikaa, mutta kohtuus on liian vähän. Suomalaiset, jos ketkä tietävät tämän.

Päinvastoin kuin sanotaan, Suomi ei ole tiukan alkoholipolitiikan maa. Ei tarvitse mennä kuin Ruotsiin kun näkee eron.

Naapurissa eivät edes viinakaupat ole auki lauantaisin. Ruokakaupasta ei saa keskikaljaa. Urheilukilpailuissa ei näy kaljapulloja.

Puhumattakaan, että mennään rapakon taakse Amerikkaan. Kun turisti tulee Kaliforniaan, hän uskoo tulleensa maahan, jossa on kieltolaki. Silti maa on suuri viinintuottaja.

Viina, viini ja olut ovat niin hyviä tuotteita, että ne menevät kaupaksi ilman mainontaakin. Mainonta kuitenkin lisää niiden kulutusta entisestään.

Panimoliitto vastustaa rajoituksia ja sanoo, että valistus riittää. Ei se riitä. Valistukseen kuuluu muun muassa se, että fyysistä liikuntaa eli urheilua ja alkoholia ei sekoiteta keskenään. On hieman krouvia, että esimerkiksi kuningas jääkiekko pyörii nykyisin oluen voimalla.

Mainonta perustuu mielikuviin. Urheilu ei vaadi viinaa, mutta mainonta kytkee nämä asiat yhteen. Panimoiden kannattaisikin mainonnassaan liittää urheiluun oluen sijaan alkoholittomat virkistysjuomat.

Suomen liikunta ja urheilu -järjestö osoittaa harkintaa, kun se kannattaa rajoitusta. Järjestö on valmis jopa siihen, että sponsoritulot ehtyvät.

Tuskin ne pitkäksi aikaa häviävät. Kansalla on edelleen kaamea jano, mutta urheilussa sitä voi hoitaa vedellä ja limsalla.

LAURI KONTRO
on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.
lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Ruoka-annoksien vesijalanjäljet

■ Savumuikkuja, juureslastuja ja katajanmarjamajoneesia

Vesijalanjälki

Alkuperämaa

■ Teriyakilohta (paistettua lohta, merikorallia ja jasmiiniriisiä teriyaki-kastikkeella)

Vesijalanjälki

Alkuperämaa

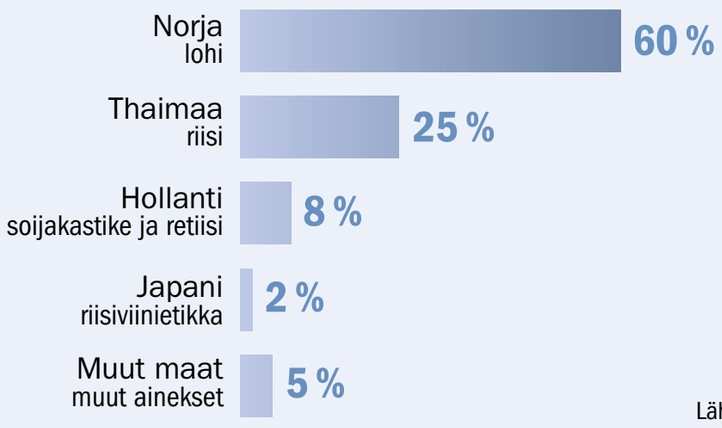

Lähde: WWF MT

Café Kiasman ruokalistasta selviää, että muikun vesijalanjälki on nolla. Maailman riisipeltoihin kuluu viidennes kaikesta kasteluvedestä.

Suomalaisten vedenkulutus rasittaa kuivia maita

Suomalaisen vesijalanjälki on vuorokaudessa 4 000 litraa. Puolet määrästä kuluu ulkomailla. Kuiviin maihin kohdistuvaa taakkaa voi pienentää suosimalla kotimaista.

Suomalainen käyttää joka päivä 150 litraa talousvettä. Välillinen veden kulutus on kuitenkin monin verroin suurempi, lähes 4 000 litraa vuorokaudessa. Yllättäen lähes puolet vesimäärästä kuluu ulkomailla.

Vesijalanjälkeen on laskettu mukaan kaikki vesi, joka tarvitaan kuluttajan syömän ruuan ja käyttämien tavaroiden tuottamiseen.

Arviot on julkaistu ympäristöjärjestö WWF:n vesijalanjälki -raportissa.

Puuvilla ja riisi kuluttavat vettä

Suomalaisten kulutustottumukset rasittavat vesipulasta kärsiviä alueita Etelä-Aasiassa ja Etelä-Euroopassa. Tuotteita tuodaan muun muassa Induksen valuma-alueelta Intiasta, Pakistanista, Afganistanista, Nepalista ja Kiinasta. Niillä alueilla vettä kuluu erityisesti puuvillan, riisin ja sokeriruo'on viljelyyn. Toinen merkittävä tuotantoalue on Ganges-joki Aasiassa.

"Induksella kärsitään vakavasta vesipulasta kahdeksan kuukautta vuodessa, Gangesilla viitenä kuukautena. Näiden kahden joen merkitys miljardikansoille on valtava. Me vesirikkaat suomalaiset olemme kulutuksemme kautta kilpailemassa näistä niukoista vesivaroista", sanoo WWF Suomen ekologinen jalanjälki -ohjelman päällikkö **Jussi Nikula**.

Esimerkki löytyy myös Euroopasta. Espanjassa ainakin neljän suomalaisia ruokkivan joen valuma-alueella on pulaa vedestä 3–6 kuukautena vuodessa. Sieltä tuodaan muun muassa oliiveja, viinirypäleitä ja maissia.

Vesijalanjälki koostuu ruuasta

Kaiken kaikkiaan suomalaisten vesijalanjäljestä 82 prosenttia muodostuu maataloustuotteista. Suurimpia vesisyöppöjä ovat lihan ja maidon tuotanto. Myös kahvi ja kaakao paisuttavat vesijalanjälkeä.

Suomessa kuitenkin riittää vettä, joten järkevää on suosia kotimaisia tuotteita.

"Sian ja broilerinrehua tuodaan paljon ulkomailta, joten niiden todellista vesijalanjälkeä on vaikea arvioida", Nikula huomauttaa.

Sen sijaan helpompaa on korvata ulkomainen riisi kotimaisella ohralla tai perunalla, jonka vesijalanjälki on maltillinen.

Boikotointi ei aina paras keino

Toisaalta Nikula ei kehota yksisilmäisesti boikotoimaan ulkomaisia tuotteita, koska ongelmat kuivuudesta kärsivillä alueilla pitäisi ratkaista. Se onnistuu parhaiten vaikuttamalla valuma-alueilla toimiviin yrityksiin ja vesialueiden hallintaan.

Nikula huomauttaa, ettei tuotteiden vesijalanjälkiä voi verrata sellaisenaan.

"Litramäärän lisäksi on tärkeää tietää, missä se on tuotettu ja minkälainen vesitilanne alueella on."

Esimerkiksi Intiassa 175 miljoonan ihmisen ruuantuotanto on riippuvaista pohjaveden ylipumppauksesta, joka ei voi jatkua loputtomiin.

Vesijalanjälki ruokalistassa

Nikula painottaa, ettei kampanjalla ole tarkoitus syyllistää kuluttajia, vaan valistaa.

"Ruuantuotannolla on väistämättä ympäristövaikutuksia, mutta kaikkien on silti syötävä. Ruuasta saa edelleen nauttia."

Kuluttajille tarjoutuu oiva mahdollisuus perehtyä ravintolaruuan vesijalanjälkeen Café Kiasmassa, jossa ruokalistasta selviää kuhunkin annokseen kulunut vesimäärä ja alkuperä.

WWF on tuottanut vesijalanjälkitiedot yhdessä Aalto-yliopiston kanssa.

KATJA KOLJONEN

Wonderwater Café Kiasmassa Helsingissä 22.5.–16.9. Lisätiedot www.wonderwater.fi.

Kahdeksan meppiä haluaa rikkidirektiivin vielä kerran harkintaan

STRASBOURG (MT)
Rikkidirektiivin haitat ovat mittavat suomalaiselle elinkeinolle ja työllisyydelle. Siksi asia pitäisi vielä nostaa pöydälle suoraan Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä IMO:ssa.

Näin vaatii kahdeksan europarlamentaarikkoa.

Vaatimuksen ovat allekirjoittaneet europarlamentaarikot **Eija-Riitta Korhola** (kok.), **Petri Sarvamaa** (kok.), **Hannu Takkula** (kesk.), **Riikka Manner** (kesk.), **Sari Essayah** (kd.), **Sampo Terho** (ps.), **Liisa Jaakonsaari** (sd.) ja **Mitro Repo** (sit.)

Meppien kirjeen ovat saaneet eurooppa- ja ulkomaankauppaministeri **Alexander Stubb** (kok.), ympäristöministeri **Ville Niinistö** (vihr.) ja liikenneministeri **Merja Kyllönen** (vas.).

Itämerellä sallittavien laivojen rikkipäästörajojen alentaminen ja päästörajat perustuvat IMO:n vuonna 2008 tekemään päätökseen.

Päätöksen mukaan Itämerellä laivat saisivat käyttää polttoainetta, jossa rikkiä on enintään 0,1 prosenttia vuodesta 2015 lähtien. Etelä-Euroopassa raja laskee samaan aikaan vain 0,5 prosenttiin.

Mepit muistuttavat, että erilaiset rajat aiheuttavat vääristymän laivaliikenteen kilpailuun.

"Me tarvitsemme samat pelisäännöt kaikille. Jos liikennettä siirtyy maantielle, ilmanlaatu ei parane", vaatimuksen allekirjoittaneet vaativat.

"Mikäli kuljetuskustannukset Itämeren alueella nousevat, sillä on välillisesti valtavat vaikutukset niin viennin kustannuksiin kuin suomalaisiin työpaikkoihinkin."

Metsä-, metallinjalostus-, kaivos- sekä kemianteollisuuden kustannukset kasvavat merirahtien noustessa Suomessa kerralla 30–50 prosenttia, eli 600 miljoonaa euroa vuodessa.

Suomen metsäteollisuus on laskenut, että sille lisäkustannukset olisivat vähintään 200 miljoonaa euroa vuodessa.

Viime keskiviikkona Euroopan parlamentti, Euroopan neuvosto ja Euroopan komissio hyväksyivät alustavasti neuvottelutuloksen Itämeren laivaliikenteen rikkipäästöjen alentamisesta.

VILLE PORKOLA

Le Foll Ranskan maatalousministeriksi

Ranskan uusi maatalousministeri Stéphane Le Foll suhtautuu edeltäjiään myönteisemmin viherryttämiseen.

Ranskan uusi maatalousministeri on **Stéphane Le Foll**. Hänen ennustetaan kallistuvan edeltäjiään enemmän maatalouspolitiikan viherryttämiseen.

Nimitys oli odotettu sen jälkeen, kun **François Hollanden** voitto presidentinvaalissa siirsi hallitusvallan sosialisteille.

Le Foll on perehtynyt EU:n maatalouspolitiikkaan ja sen uudistussuunnitelmiin EU-parlamentin maatalousvaliokunnan jäsenenä. Sitä ennen hän opetti taloustiedettä maatalousoppilaitoksessa. Hänellä on korkeakoulututkinto taloustieteissä ja opistotutkinto maataloudesta. Hänen isoisänsä oli viljelijä.

2006 Le Foll perusti entisen maatalousministeri **Edgar Pisanin** kanssa maatalouspolitiikan Saint Germain -ajatushautomon.

Ranskan suurin tuottajajärjestö kehuu uutta ministeriä maatalouden ja Euroopan asiantuntijaksi. Pohjoismaihin Le Foll on perehtynyt parlamentin valtuuskunnassa, joka hoitaa suhteita EU:n ulkopuolella oleviin Euroopan maihin, kuten Norjaan ja Islantiin.

Laati raportin ilmastonmuutoksesta

Le Foll laati 2010 raportin ilmastonmuutoksesta ja maataloudesta. Se suositti muun muassa suorakylvöä, kasvinvuorottelua ja "asianmukaista" turvemaiden ja soiden suojelua.

Parlamentissa Le Foll on korostanut, että ruuan turvaaminen on yhä maatalouden ensimmäinen tehtävä. Hän puolustaa varsinaisia maataloustukia yhteisen maatalouspolitiikan kulmakivenä. Hän hyväksyy myös rajalliset tuotantoon sidotut tuet.

Komissiolta Le Foll on kysynyt geenimuuntelua koskevien säädösten riittävyydestä ja maatalousosuuskuntien aseman turvaamisesta.

Le Foll pelaa jalkapalloa paikallissarjassa. Hänen puolisonsa on taidemaalauksen opettaja. Heillä on yksi poika.

Ranskan uusi pääministeri **Jean-Marc Ayrault** on 62-vuotias saksan kielen opettaja. Hän on ollut Ranskan parlamentin jäsen vuodesta 1986, siitä viimeiset 15 vuotta sosialistien ryhmänjohtaja. Hänen isänsä oli maataloustyöntekijä ennen siirtymistä tehdastyöhön.

Uudet ministerit myös Romaniassa ja Venäjällä

Romaniassa uusi maatalousministeri on **Daniel Constantin**. Hän johtaa hallituksen kolmesta puolueesta pienintä, keskustaoikeistoon kuuluvaa pelastuspuoluetta. Hän on agronomi pääaineenaan kotieläintiede.

Romanian uuden ministerin tärkein tavoite on nopeuttaa EU-tukien tasausta vanhojen ja uusien jäsenmaiden välillä.

Venäjän uusi maatalousministeri on **Nikolai Fjodorov**. Hän oli oikeusministerinä 90-luvun alussa, mutta on ollut sen jälkeen välillä Moskovan suosiossa, välillä epäsuosiossa. Viime aikoina hän on ollut aktiivinen Putinin kannattaja.

HEIKKI VUORELA

Vesiopas kertoo riskit ennakkoon

OULU (MT)
Kuka tahansa kuluttaja tai tuottaja voi tehdä riskiarvion juomaveden mahdollisista vaaroista käyttämällä suomalaista Vesiopasta. Tekes-rahoitteisessa Polaris-projektissa kehitetty riskinarviointimalli löytyy nyt myös internetistä.

Juomaveden riskeistä ja niiden arvioinnista kertoi Vesihuolto 2012 -päivillä Oulussa tutkija, filosofian tohtori **Päivi Meriläinen** Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta.

Opas on matemaattinen riskimalli, jolla kuka tahansa vedenlaadusta ja veden kautta leviävistä riskeistä kiinnostunut voi arvioida erilaisten vesilähteiden ja käsittelyn vaikutuksia juomaveden laatuun ja terveysriskeihin.

Riskinarviointia olisi hyvä käyttää päätöksenteon tukena nykyistä enemmän. Meriläisen mukaan niitä tulisi hyödyntää esimerkiksi erityistilanteiden ja infektiovaarojen ennakoinnissa.

Menetelmillä voidaan selvittää, millaisia terveysriskejä nykyinen raakaveden laatu voi aiheuttaa, ja miten eri vedenpuhdistusprosessit vaikuttavat.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on ollut mukana arvioimassa juomaveden mikrobiologisia ja kemiallisia terveysriskejä. Se tutkii juomaveden tuotanto- ja jakeluketjua veden laatua uhkaavien tekijöiden tunnistamiseksi ja poistamiseksi.

JOUKO RÖNKKÖ

Vesiopas: fi.opasnet.org/fi/Arviointi_juomaveden_laadun_terveysvaikutuksista

Työttömyys kääntyi pieneen nousuun

Työttömyysaste nousi 8,4 prosenttiin huhtikuussa, kun viime vuoden huhtikuussa se oli 8,2 prosenttia. Työllisten määrä nousi yksityisaloilla.

Tilastokeskuksen mukaan työttömiä oli huhtikuussa 226 000. Lisäys on 6 000 vuodessa. Edellisen kerran työttömyys lisääntyi taantuman aikana.

Työllisten määrä kasvoi vuodessa 9 000:lla eli työttömyyttä enemmän. Yksityisellä sektorilla työllisyys parani, mutta heikkeni julkisella sektorilla.

Nuorten työttömyys pysyi tutkimuksessa samalla tasolla kuin viime vuoden huhtikuussa. Lomautukset jatkoivat työ- ja elinkeinoministeriön mukaan kasvuaan.

Avoimia työpaikkoja ilmoitettiin huhtikuun aikana työ- ja elinkeinotoimistoihin hieman viime vuotta enemmän.

Työttömyys on laskenut vuodesta 2010 lähtien. Käännettä on ennakoitu epävarman talouskehityksen takia jo jonkin aikaa.

MT

JAUHIAISEN PUSSISTA

Vanhat EU-maat elävät yli varojensa

Keisarilla ei ole vaatteita. Tämän väitteen voi heittää, kun seuraa julkista keskustelua Euroopan maiden talouden tilasta ja vertaa sitä oheisen taulukon mukaiseen karuun totuuteen.

Keskustelussa niin media kuin poliittiset päättäjät puhuvat aina vain julkisen talouden tilasta. Ja siitäkin puhutaan vain suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Ja edelleen julkiseen talouteen sotketaan sellaisetkin taloustoimijat, joihin ei valtiopäättäjällä ole mitään asiaa.

Vaikka poliittinen eliitti, siis valtioneuvosto ja eduskunta, päätöksillään kohdistuu koko kansantalouteen vaikuttaviin tekijöihin, ei se lopulta vastaa taloudellisessa mielessä suoraan kuin yhdestä taloudesta, valtion taloudesta.

Tuota taustaa vasten tuntuisi luonnolliselta, että silloin puhuttaisiin valtion talouden liikevaihdosta eli tuloista ja menoista. Näiden erotus on tietysti voitto tai tappio.

Saksa ja Ranska pyyhkivät aikanaan ensimmäisinä takapuoltaan emukriteereillä.

Oheisen taulukon koonnissa olen jättänyt pois kaiken sen, mikä ei suoraan kuulu hallitusten ja parlamenttien toimivaltaan. Siis julkisen talouden tilaa tarkastellaan taulukossa vain valtioiden talouksien tuloina ja menoina.

Taulukon luvut ovat hurjaa luettavaa. Poimituista niin sanotuista vanhoista EU-maista (lukuun ottamatta Viroa) vain kaksi maata on pystynyt keskimäärin hoitamaan valtion taloutensa kunniallisesti koko tarkastelujakson 2007–2011 aikana. Siis menot ovat olleet tuloja suuremmat.

Viro on päässyt hyvin lähelle kunniallisten kerhoa.

Oheinen "kunniataulukko" kertoo sen, että euromaiden päättäjät viis välittävät itse tekemistään sopimuksista. Emukelpoisuus edellytti tiukkoja kriteereitä niin valtion velan suhteen kuin vuotuisen alijäämän suhteen. Niillä ei ole ollut mitään arvoa jokapäiväisessä valtion talouden pyörittämisessä.

Vanha sanonta korppi ei korppia noki pätee tässäkin. Minkä suuret edellä, sen pienet perässä.

Saksa ja Ranska pyyhkivät aikanaan ensimmäisinä takapuoltaan emukriteereillä. Vaadi siinä sitten puhtaalla omalla tunnolla toisilta puhdasoppisuutta.

Sattumaa vai ei mutta taulukon kahdella puhtain paperein selvinneellä EU-maalla on oma valuutta. Sen arvo nousee sitä mukaa mitä enemmän yhteisiä vastuita kasataan euromaiden päälle.

Jos kotitalous käyttäytyisi taloutensa hoitamisessa, kuten tässä tarkastelussa olleet maat ovat käyttäytyneet, se joutuisi vääjäämättä holhouksen alle. Poliittinen valtaeliitti sen sijaan selittää kaiken niin kauniisti, että lopulta suuri yleisö ei tiedä mistä on kysymys. En siis minäkään.

PAAVO JAUHIAINEN

Paavo Jauhiainen on eläkkeellä oleva yritysjohtaja, joka tarkastelee talouden tunnuslukuja MT:ssä keskiviikkoisin.

Valtioiden nettotulokset

Maa	2007	2008	2009	2010	2011	Keskiarvo 2007–11
	% kunkin valtion ko. vuoden tuloista eli liikevaihdosta					
Irlanti	-0,3	-24,5	-46,0	-108,1	-46,8	-45,1
Kreikka	-24,4	-36,4	-59,1	-42,5	-30,1	-38,5
Espanja	6,8	-23,4	-87,9	-36,4	-22,4	-32,7
Ranska	-13,5	-18,9	-38,3	-31,2	-25,3	-25,4
Portugal	-12,7	-14,7	-35,4	-32,2	-12,9	-21,6
Irlanti	11,2	-40,1	-27,4	-30,3	-13,8	-20,1
Britannia	-7,2	-12,3	-30,7	-27,7	-21,6	-19,9
Euro-alue	-6,1	-11,4	-27,8	-26,3	-17,2	-17,7
Kypros	1,7	-7,3	-28,9	-25,2	-27,7	-17,5
EU-maat	*-5,9*	*-10,8*	*-26,4*	*-24,7*	*-16,7*	*-16,9*
Italia	-8,1	-10,7	-18,5	-17,3	-15,2	-14,0
Saksa	-6,3	-4,7	-12,0	-24,6	-8,1	-11,1
Suomi	**3,7**	**2,0**	**-20,7**	**-24,7**	**-13,4**	**-10,6**
Belgia	-4,1	-6,3	-16,8	-12,1	-13,1	-10,5
Viro	8,4	-9,4	-2,5	-2,0	0,0	-1,1
Tanska	12,6	9,3	-5,1	-6,4	-5,2	1,1
Ruotsi	7,5	4,3	-3,0	-1,3	-0,7	1,3
Norja	35,9	39,2	24,1	25,4	28,7	30,7